

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุปผลการวิจัย
8. อภิปรายผลการวิจัย
9. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย
10. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความ

คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

5. เพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จากปัญหาของการวิจัยและการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

4. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน

5. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกัน

6. สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,516 คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 174 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน 2,342 คน จาก 174 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 369 คน จาก 123 โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 123 คน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน จำนวน 123 คนและครูผู้สอน จำนวน 123 คน ซึ่งได้มาโดยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607–610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สภาพภาพในการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 ตามกรอบแนวคิด 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบ่งชี้ความรู้ 2) ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ 3) ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ 4) ด้านการประมวลและการกลั่นกรองความรู้ 5) ด้านการเข้าถึงความรู้ 6) ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) ด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วน (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert scale) มีลักษณะให้แสดงความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพ /ปัญหา ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพ /ปัญหา ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพ /ปัญหา ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพ /ปัญหา ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพ /ปัญหา ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.81 และความเชื่อมั่น 0.98

แบบสอบถามปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.58-0.82 และความเชื่อมั่น 0.99

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 ตามกรอบแนวคิด 7 ด้าน คือ 1) ด้านการบ่งชี้ความรู้ 2) ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ 3) ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ 4) ด้านการประมวลและการกลั่นกรองความรู้

5) ด้านการเข้าถึงความรู้ 6) ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7) ด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วน (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert scale) มีลักษณะให้แสดงความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์พิจารณาคะแนนดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีผลสำเร็จ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีผลสำเร็จ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีผลสำเร็จ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีผลสำเร็จ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีผลสำเร็จ ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.39–0.66 และความเชื่อมั่น 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทั้ง 7 อำเภอที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 123 คน ครูผู้รับผิดชอบงานจัดการความรู้ในโรงเรียน จำนวน 123 คน และครูผู้สอน จำนวน 123 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 369 คน ให้ช่วยตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองบางส่วนและจัดส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (%)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามจุดมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้ สมมติฐานข้อที่ 1 “สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานจัดการความรู้ในโรงเรียน

และครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก” สมมติฐานข้อที่ 2 “ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง” สมมติฐานข้อที่ 3 “ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก” ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สมมติฐานข้อที่ 4 “สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน” สมมติฐานข้อที่ 5 “สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน” และสมมติฐานข้อที่ 6 “สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน” ใช้สถิติ F-test (One way ANOVA) เมื่อทำการทดสอบแล้ว พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการประมวล

และกลั่นกรองความรู้และด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบ่งชี้ความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

6. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านการบ่งชี้ความรู้และด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการเข้าถึงความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

10. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

11. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการเข้าถึงความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

12. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

13. ผู้วิจัยได้นำแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน ที่มีสภาพและผลสำเร็จต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม และมีปัญหาสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาศึกษาหาแนวทางพัฒนาพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งสิ้น 7 ด้าน คือ

ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และด้านการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีผลการวิเคราะห์ที่นำมาอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

1. สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้และด้านการเรียนรู้ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ร่วมกันอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้ มีการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มีการจัดการความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคลากรในโรงเรียน มาจัดทำเป็นคลังความรู้ในโรงเรียนได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการความรู้มาเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและเฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพของตนเอง เพื่อนำไปสู่การให้ความรู้ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพและมีบางด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง สืบเนื่องจาก การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การจัดทำแผ่นพับ วารสาร เอกสารวิชาการต่างๆ การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ การจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ เช่น ห้องสมุด ห้องวิชาการและระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง การจัดสถานที่ในการค้นคว้าหาความรู้ และแหล่งการเรียนรู้ การจัดระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจไม่ชัดเจน ซึ่งส่งผลทำให้การดำเนินการการแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายและโรงเรียนอื่นๆ ดำเนินการได้ไม่เต็มที่ เป็นไปตามแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547,

หน้า 63) ได้อธิบายว่า การจัดการความรู้คือความรู้เกิดจากการประมวล สังเคราะห์ และ จำแนกแยกแยะสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การตีความและทำความเข้าใจกับสารสนเทศ เหล่านั้น จนกลายเป็นความรู้แล้ว ซึ่งความรู้นี้ครอบคลุมทั้งส่วนของความรู้โดยนัย (tacit Knowledge) ที่ซ่อนอยู่ในความคิดของพนักงาน และที่ฝังตัวอยู่ในองค์กรกับความรู้แจ้งชัด (explicit Knowledge) ที่ปรากฏในเอกสารบันทึก หรือรายงานต่างๆ ขององค์กร การจัดการ ความรู้ทั้งสองประเภทนี้ ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่าย และดึง ออกมาใช้ได้โดยสะดวกการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นในระดับทีมงาน หรือระดับกลุ่มใน องค์กรที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกแต่ละคน เพราะการจัดการความรู้จะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างทีม สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุรชาติ การสอาด (2551, หน้า 82) ได้ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการหรือการสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การเผยแพร่ความรู้ และการนำ ความรู้ไปใช้ พบว่า อยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ รักษาพงษ์ (2551, หน้า 146) พบว่า การพัฒนาความรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่โรงเรียนดำเนินการ มีการแสวงหาความรู้ มาพัฒนาครูให้สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ นำแผนการเรียนรู้ไปใช้ จัดกิจกรรมกับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และมีการปรับปรุงกรรม เนื้อหา การวัดผล จนได้ แผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งองค์ประกอบนี้เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งสำหรับองค์กรที่ ต้องการจัดการความรู้ให้สำเร็จต้องนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของพรพิมล หารษาภิรมย์โชค (2554, หน้า 69) ได้ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ภาพรวมของสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน เขตภูมิภาคตะวันตกอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสภาพในการ ดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร และครู ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ในเรื่องของการ จัดการความรู้ในองค์กร จึงทำให้มีความคิดเห็นที่เหมือนกันได้ นอกจากนี้หน่วยงานให้ ความสำคัญกับการจัดการความรู้ เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสามารถนำความรู้

เหล่านั้นมาใช้หรือประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของ พรธิดา วิเชียร ปัญญา (2547, หน้า 32) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ ที่เกี่ยวกับการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิด การกระทำ ตลอดจนประสบการณ์ของ บุคคล เพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรมและจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคล สามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่องค์การจัดเตรียมไว้ เพื่อนำความรู้ที่มีอยู่ไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายโอนความรู้ และในที่สุด ความรู้ที่มีอยู่จะแพร่กระจายและไหลเวียนทั่วทั้งองค์การอย่างสมดุล เป็นไปเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการพัฒนาผลผลิตและองค์การ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรชาติ การสอาด (2551, หน้า 87) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ในสถาน ศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะหาหน่วยงานต้นสังกัดได้มีนโยบายให้โรงเรียนมีการจัดการความรู้ในองค์กร โดยให้ ผู้บริหาร และครู ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า อบรม หรือศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ใน องค์กร ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 (2555: เว็บไซต์) ได้มีข้อกำหนดให้ทุกโรงเรียนมีการจัดการความรู้ (KM) ภายในโรงเรียน คือ โรงเรียนทุก ขนาดต้องมีการจัดการความรู้ภายในโรงเรียน จึงทำให้บุคลากรทุกโรงเรียน สังกัดนังงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ความรู้ในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ทองกัญชร (2553, หน้า 117) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ตามทัศนะของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอวังทอง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการจัดการความรู้ จำแนกตามประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนทุกระดับไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ การแข่งขันกันทางวิชาการมุ่งเน้นเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ไว้เพื่อพัฒนาโรงเรียนตลอดเวลา ทำให้บุคลากรในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ก็มีความรู้เรื่องของการจัดการความรู้อยู่แล้ว ทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนที่ไม่แตกต่างกันได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชาติ การสอาด (2551, หน้า 87) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของของข้าราชการครูที่มีต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 ไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการความรู้ภายในโรงเรียนยังมีบางส่วนที่เป็นปัญหาคือ การขาดความสามารถในการจัดเก็บ จัดระบบ การจับและประมวลความรู้ รวมถึงการขาดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความรู้ จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554, หน้า 69) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในเขตภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของการจัดการความรู้สามารถสรุปได้ว่าเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) คน 2) การจัดการความรู้ 3) องค์กร 4) การเรียนรู้ และ 5) เทคโนโลยี และแนวทางการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นการจัดการความรู้คือ 1) ด้านองค์กรควรมีการสนับสนุนในต่างต่างๆ เช่น งบประมาณ การมีพื้นที่ เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการความรู้ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน 3) ด้านการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4) ด้านคนควรให้ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง

6. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัญหาในการจัดการความรู้ในโรงเรียนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนไม่ใช่ตัวบุคคลจึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งไม่มีความสำคัญต่อปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะทุกระดับตำแหน่งจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการความรู้และต้องมีความเข้าใจตรงกันทุกตำแหน่ง เช่น ระบบเทคโนโลยีที่ยังไม่ทันสมัย สัญญาณอินเทอร์เน็ต สื่อ อุปกรณ์ในการจัดเก็บ ประมวลความรู้ที่ได้ ตั้งแนวคิดของ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2547, หน้า 220-221) กล่าวว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในสถานศึกษาร่วมกันคิดค้นและเรียนรู้เพื่อนำมาปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมาย การจัดการความรู้ในสถานศึกษาจึงเป็นการดำเนินการสร้างความรู้ เสาะหาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ และใช้ความรู้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ อันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียน และยังเป็นไปตามแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2549 ก, หน้า 62-65) กล่าวว่า ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาท และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้เพราะครูเป็นผู้นำแห่งปัญญาและเป็นกุญแจสำคัญในการนำนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ ครูจะต้องมีความตระหนักว่าความรู้เป็นสิ่งขับเคลื่อนหลักที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและทั้งครู ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาก็ต้องเห็นคุณค่าของทุนความรู้ เพราะความรู้เป็นสิ่งสำคัญมากในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคตดังกล่าวข้างต้นและจะต้องมีกระบวนการจัดการความรู้ที่ถูกต้อง และเหมาะสมมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อการสอน และผู้เรียน ครูจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน จากการเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน มาเป็นการให้ความรู้ด้วยวิธีให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักสร้างองค์ความรู้ และรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับการพัฒนาตนเอง โดยครูที่สามารถนำความรู้ต่างๆ ที่มีประโยชน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ยุคข่าวสารในปัจจุบันได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ทองกฤษกร (2553, หน้า 117) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ใน

สถานศึกษา ตามความทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบ่งชี้ความรู้และด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ มีความแตกต่างกัน เนื่องจากการพิจารณาการบ่งชี้ความรู้และการจัดการความรู้ให้เป็นระบบมีผลต่อประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งเพราะ การปฏิบัติงานในแต่ละระบบจะต้องมีการอาศัยประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ถ้าไม่มีประสบการณ์อาจเป็นปัญหาในการจัดการความรู้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการความรู้ในโรงเรียนได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ทำให้มีระบบการจัดการความรู้ในโรงเรียน แต่ก็ยังมีปัญหาการจัดการความรู้อยู่หลายด้าน คือ

- 1) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ เช่น การพัฒนากลไกขึ้นมาเพื่อรวบรวมคนเก่งและคนดีไว้
- 2) ด้านวัฒนธรรมการจัดการความรู้ เช่น การสร้างคุณค่าให้แก่นักเรียนได้รับการยอมรับว่าเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการความรู้ และ
- 3) ด้านเทคโนโลยีการจัดการความรู้ เช่น การสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยึดคนเป็นสำคัญ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ทองบุญชู (2553, หน้า 117) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการความรู้ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า การเปรียบเทียบระดับปัญหาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

8. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการเข้าถึงความรู้ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัญหาการจัดการความรู้ในโรงเรียนมีหลายรูปแบบ แต่ละโรงเรียนก็มีปัญหาไม่แตกต่างกัน มีแต่ระดับ หรือปริมาณขององค์ความรู้ที่มีเท่านั้นที่แตกต่าง ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

วัฒนา ทองกัญชร (2553, หน้า 117) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ตามทัศนคติของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการความรู้จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

9. ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ในโรงเรียนระดับต่างๆ ทำให้โรงเรียนในสังกัดได้มีการจัดการความรู้มาโดยตลอด ทำให้ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง (2550, หน้า 13) กำหนดความหมาย การจัดการความรู้ว่า เป็นการบริหารจัดการที่ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วเวียง นานาผล (2551, หน้า 185-187) ศึกษาการพัฒนาตัวแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า ตัวแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ครูและนักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ที่ผลิตเป็นชิ้นงานและมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน มีบรรยากาศการทำงานที่ดีขึ้นจากการเล่าเรื่องและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นการเทียบเคียงกับวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในห้องเรียน และกับภูมิปัญญาภายนอกและครูคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อตัวแบบการจัดการความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chen (2004, p.2) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ พบว่า ปัจจุบันองค์การที่ประสบผลสำเร็จจะต้องมีการนำการจัดการความรู้มาใช้ในองค์การโดยองค์การเหล่านั้นมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการจัดการความรู้ คือ มีผู้นำที่มีพฤติกรรมในการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการจัดการความรู้ โดยกำหนดไว้เป็นวิสัยทัศน์ขององค์กร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ด้วย

10. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรภายในโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการความรู้ อาทิเช่น การนำความรู้มาจัดการโดยการปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตการให้บริการ พัฒนาบุคลากร และพัฒนาองค์การ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ องค์กรสามารถบริหารจัดการความรู้ให้เป็นระบบและมีการดำเนินการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ให้การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการความรู้ จึงควรกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ของสถานศึกษา ซึ่งการจัดการความรู้เกิดขึ้นทุกตำแหน่งงาน จึงทำให้ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอนไม่ต่างกัน ดังที่ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2547, หน้า 220-221) กล่าวว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในสถานศึกษาร่วมกันคิดค้นและเรียนรู้เพื่อนำมาปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมาย การจัดการความรู้ในสถานศึกษาจึงเป็นการดำเนินการสร้างความรู้ แสวงหาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ และใช้ความรู้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพอันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนของนักเรียน

11. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการเข้าถึงความรู้ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนให้เท่าทันตามกระแสการกระจายอำนาจ และพัฒนาการของเทคโนโลยีไปอย่างรวดเร็ว และต้องมุ่งพัฒนาให้คนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีส่วนร่วม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพราะทุกส่วนและทุกฝ่ายจะเป็นทั้งผู้ให้ความรู้และผู้รับความรู้ และการเข้าถึงความรู้ทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจตรงกันว่าการจัดการความรู้ทำให้เกิดผลสำเร็จให้กับโรงเรียนได้อย่างแท้จริง ทำให้มีความคิดเห็นต่อผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ที่ได้รับการจัดการความรู้ ดังที่ ปฐมพงศ์ ศุภเลิศ (2550, หน้า 6-7) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้องค์การได้ค้นหาเลือกรวบรวม เผยแพร่และถ่ายโอนสารสนเทศที่สำคัญและความรู้ความชำนาญที่จำเป็น

สำหรับกิจกรรมภายในองค์กร เช่น การแก้ปัญหา การเรียนรู้ การวางแผนกลยุทธ์ และการตัดสินใจ

12. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การบริหารจัดการความรู้ในโรงเรียนทุกระดับ มีการเผยแพร่ความรู้ให้ทั่วถึงมีการสื่อสารอย่างทั่วถึงภายในโรงเรียน มีการพัฒนาด้านการจัดการความรู้มากขึ้นเรื่อยๆ โดยเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ จะมีรูปแบบที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทและวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายขององค์กร โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียน ครูผู้สอน และทุกคนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรมาจัดกระบวนการในการจำแนก จัดหา การนำความรู้มาใช้ประโยชน์ การจัดการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการสร้างความรู้ สัมพันธ์กับการจำแนก การสร้างรวบรวม เพื่อถ่ายทอดการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ โดยอาศัยหลักการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ การถ่ายโอนความรู้ มีการสร้างคลังความรู้ที่ดีแล้วก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่วางไว้ เป็นไปตามแนวคิดของ บุญดี บุญญาภิกิจ และคณะ (2549, หน้า 23) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่ หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้ เป็นต้น

13. ผู้วิจัยได้นำแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน ที่มีสภาพและผลสำเร็จต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม และมีปัญหาสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาศึกษาหาแนวทางพัฒนาพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งสิ้น 7 ด้าน นำมาอภิปรายในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

13.1 ด้านการบ่งชี้ความรู้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ ให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการความรู้ที่ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้จาก

ภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้จากภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน กำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ร่วมกันให้มีความชัดเจนและปฏิบัติได้ หาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ ได้ จัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศการจัดการความรู้เป็นรายบุคคลของโรงเรียน หาวิธีการจัดการความรู้ตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน

13.2 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ การจัดบุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ(COP)ในด้านต่างๆ สร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จัดให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทบทวนความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการแสวงหาวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่บุคลากรและโรงเรียนคาดหวัง จัดให้มีการสร้างทีมงานหรือคณะกรรมการเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้แก่บุคลากร จัดบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการทำแผนการพัฒนาและวางแผนระบบการจัดการความรู้ของโรงเรียน จัดให้มีการประชุม การอบรมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สร้างองค์ความรู้ของครูผู้สอนด้วยกระบวนการของระบบ เช่น ใช้ P-D-C-A หรือ P-A-O-R

13.3 ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ เช่น รายงาน คู่มือ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ จัดเก็บความรู้ของโรงเรียนในรูปแบบบล็อก (Blog) ดำเนินการตรวจสอบ ดูแลข้อมูลของโรงเรียนทางเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน จัดเก็บข้อมูลความรู้ที่โรงเรียนสร้างขึ้นไว้ในที่เดียวกัน เพื่อความสะดวกในการค้นหา จัดกระบวนการตรวจสอบความรู้อย่างเป็นระบบ จัดหมวดหมู่ความรู้ ภายใต้บริบทของงานทั้งที่เป็นความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคลและความรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีการสรุปและจัดเป็นเอกสารหรือไฟล์ข้อมูลหลังการประชุมวิชาการการสัมมนา หรือการฝึกอบรมให้เป็นระบบ มีการดำเนินการระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้ความสมบูรณ์และเชื่อมโยงกัน มีการนำเทคโนโลยีเช่น CD DVD และVDO เข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน มีการตรวจ และคัดแยกความรู้เป็นระบบและทันสมัย มีระบบเทคโนโลยีเอื้อประโยชน์ต่อการจัดเก็บความรู้ในรูปแบบต่างๆ มีสถานที่จัดเก็บความรู้มี

หลากหลายและช่วยให้การจัดเก็บความรู้มีประสิทธิภาพ เช่น ห้องสมุด ห้องวิชาการ และ ห้องคอมพิวเตอร์

13.4 ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ระบบ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 9 คนกับแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ การประเมินผลงานการจัดการความรู้ของโรงเรียนโดยเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ปฏิบัติงานอย่างหลากหลายและ สร้างสรรค์ มีการประมวลความรู้ในเรื่องการจัดการความรู้ของบุคลากรในโรงเรียน และ นำมากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน สนับสนุนให้ บุคลากรในโรงเรียนนำความรู้ใหม่ๆ มาทดลองใช้กับการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรใน โรงเรียนนำความรู้ที่ได้มาใช้ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของตน มีการปรับปรุง พัฒนาความรู้ และแนวทางการจัดการความรู้ของโรงเรียนให้ทันสมัยอยู่ เสมอ จัดทำระบบการทำงานใหม่ๆ ที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานของครูและ บุคลากร

13.5 ด้านการเข้าถึงความรู้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ การจัดให้มีศูนย์ฝึกอบรม ห้องประชุม ตลอดจนเครื่อง อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาต่างๆ ที่ทันสมัย มีการนำผลงานของโรงเรียน ครูและนักเรียน เผยแพร่บนเว็บไซต์ของโรงเรียน มีการจัดระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อ ช่วยให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มีการจัดการ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน มีการจัดสถานที่ในการค้นคว้าหา ความรู้ และแหล่งการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนใน โรงเรียน มีการจัดการความรู้เชิงรุก เช่น ประกาศเสียงตามสายให้บุคลากรและนักเรียนได้ ทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง จัดทำระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ จัดการประชุมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาฐานความรู้ด้านต่างๆ ให้ทันสมัย และทันกับการเปลี่ยนแปลง

13.6 ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทาง พัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ การเชิญวิทยากรจากหน่วยงานหรือสถานศึกษา อื่นมาบรรยายและแลกเปลี่ยนจัดการความรู้แนวใหม่ๆ ให้กับบุคลากรในโรงเรียน จัดให้มี การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างทีมที่ปฏิบัติงานดีเยี่ยมกับทีมอื่นๆ ของบุคลากรในโรงเรียน เช่น การศึกษาดูงานระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น มีการส่งเสริมและให้การสนับสนุนด้าน งบประมาณในการดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร นักเรียน และผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้องอื่นๆ ของโรงเรียน มีการถ่ายทอดความรู้ของบุคลากรในโรงเรียนในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น สภากาแฟ การจัดเวทีเสวนา การจัดการความรู้เชิงรุก เช่น ประกาศเสียงตามสายให้บุคลากรและนักเรียนได้ทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

13.7 ด้านการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการพัฒนาวิธีปฏิบัติงานของการจัดการความรู้ของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ มีการถ่ายทอดวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ให้กับบุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้มีการทบทวน การออกแบบการทำงาน การปฏิบัติงาน และขั้นตอนการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน จัดให้มีการนำเสนอแนะจากครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ไปทบทวนปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน พัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความสามารถในการนำความรู้ที่มีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม มีการดำเนินการในการนำความรู้ด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำข้อเสนอแนะจากบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ มาทบทวนปรับปรุงและพัฒนาาร่วมกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษา สภาพ ปัญหา และผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลการวิจัยที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการจัดการความรู้จะต้องทำเป็นกระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ ของบุคลากรในโรงเรียน โดยต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้ มีการปฏิสัมพันธ์กันของคนภายในโรงเรียนเดียวกัน เมื่อรวบรวมแล้วก็มีให้นำความรู้ที่ได้มาใช้วิธีการที่เรียกว่า การสังเคราะห์

และการจำแนก หรือจัดระบบใหม่ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่น่าไปสู่การเผยแพร่ความรู้ ให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 สภาพของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ยังพบว่าสภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ มีแนวทางในการปรับปรุงการจัดการความรู้โดยการจัดให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ งานต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การจัดทำแผ่นพับ วารสาร เอกสารวิชาการต่างๆ การจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ การจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ เช่น ห้องสมุด ห้องวิชาการและระบบคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง การจัดสถานที่ในการค้นคว้าหาความรู้ และแหล่งการเรียนรู้ การจัดระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียนควรมีการกำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ร่วมกันอย่างชัดเจนและปฏิบัติได้ มีการค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการความรู้มาเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรมีความกระตือรือร้น และเฝ้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถภาพของตนเอง เพื่อนำไปสู่การให้ความรู้ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

1.3 ปัญหาของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนจะต้องมีการจัดการความรู้ภายในโรงเรียนในส่วนที่เป็นปัญหา ก็คือ การขาดความสามารถในการจัดเก็บ จัดระบบ การจับและประมวลความรู้ รวมถึงการขาดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความรู้ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีการจัดเก็บ จัดระบบ การจับและประมวลความรู้ให้ชัดเจนขึ้น

1.4 ผลสำเร็จของการจัดการความรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

ครูผู้รับผิดชอบงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนและครูผู้สอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากเนื่องจากบุคลากรภายในโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการความรู้ อาทิเช่น การนำความรู้มาจัดการโดยการปรับปรุง พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตการให้บริการ พัฒนาบุคลากร และพัฒนาองค์กร ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ องค์กรสามารถบริหารจัดการความรู้ให้เป็นระบบและมีการดำเนินการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ให้การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการความรู้ จึงควรกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ ของสถานศึกษา ซึ่งการจัดการความรู้เกิดขึ้นทุกตำแหน่งงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการความรู้ในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้

2.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่นๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการความรู้ในโรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน เป็นต้น